

Krajevna identiteta prebivalcev Mestne četrti Hudinja in Krajevne skupnosti Škofja vas

raziskovalna naloga

Avtorici:

Karin Krajšek, 9.b
Laura Gloria Pratnemer, 9.c

Mentor:

Sandi Šarman, prof. zgod. in geog.

Osnovna šola Hudinja Celje

marec, 2014

POVZETEK

Krajevna identiteta je pojav, ki predstavlja pripadnost oziroma povezanost posameznika z okoljem, v katerem živi. Kaže se predvsem v povezanosti prebivalcev, njihovih skupnih interesih, medsebojnem komuniciranju med prebivalci in skupnih problemih ter krajevnih posebnostih.

V najini raziskovalni nalogi sva raziskovali razlike v krajevni identiteti prebivalcev Mestne četrti Hudinja in Krajevne skupnosti Škofja vas. Primerjava se nama je zdela zanimiva zato, ker Hudinja pripada mestnemu, Škofja vas pa podeželskemu okolju.

Ugotovili sva, da razlike v občutku krajevne identitete obstajajo, a niso velike. Vsekakor velja, da imajo prebivalci Krajevne skupnosti Škofja vas večji občutek povezanosti in sodelovanja ter da bolj sodelujejo v krajevnih društvih in pri organizaciji lokalnih prireditev kot prebivalci Mestne četrti Hudinja.

Kljub temu, da gre pri Hudinji za mestno območje, pri Škofji vasi pa za podeželsko, pa je potrebno posebej poudariti, da Škofja vas nima več veliko skupnega s tradicionalno vaško identiteto. V preteklih desetletjih je bila Škofja vas namreč podvržena močni urbanizaciji in ima danes zato več značilnosti urbanega kot ruralnega območja. Vse to je zagotovo vplivalo tudi na identiteto prebivalcev.

KAZALO

	stran:
POVZETEK	2
1. UVOD	4
1.1. NAMEN RAZISKOVALNE NALOGE	4
1.2. METODE DE LA	4
1.3. HIPOTEZE	5
2. TEORETIČNI DEL NALOGE	6
2.1. KAJ JE KRAJEVNA IDENTITETA?	6
2.2. ORIS MESTNE ČETR TI HUDINJA IN KRAJEVNE SKUPNOSTI ŠKOFJA VAS	7
3. OSREDNJI DEL NALOGE	10
3.1. IZHODIŠČA ANKETIRANJA	10
3.2. REZULTATI ANKETE	10
3.3. INTERVJU IN TERENSKO DELO	20
4. ZAKLJUČEK	22
5. SEZNAM TABEL, GRAFIKONOV, FOTOGRAFIJ IN KART	24
6. VIRI IN LITERATURA	25
7. PRILOGE	26

1. UVOD

1.1. NAMEN RAZISKOVALNE NALOGE

Našo šolo obiskujejo učenci, ki so večinoma doma na območju Mestne četrti Hudinja in Krajevne skupnosti Škofja vas. V vsakdanjih pogovorih se pogosto pogovarjamo o tem, kako se počutimo v svojem domačem kraju, kaj nam je v njem všeč in kaj pogrešamo. Pogosto opaziva, da sošolci povezujejo svoj domači kraj z določenimi ustanovami ali dogodki, ki v njem potekajo.

Zato sva v raziskovalni nalogi želeli raziskati, kakšen je odnos krajanov do okolja v katerem prebivajo. Zanimalo naju je, kaj je prebivalcem všeč, na kaj so v svojem kraju ponosni in katere stvari jih motijo oz. jim niso všeč.

Prav tako naju je zanimalo, v kolikšni meri se prebivalci družijo v različnih organizacijah in društvih in kako se čutijo povezani med seboj. Še posebej se nama je zdelo zanimivo raziskovati, kakšne so razlike v pripadnosti domačemu kraju med mlajšimi in starejšimi krajanji.

Z geografskega vidika pa nama je bil največji izziv primerjati krajevno identiteto dveh območij, ki ležita druga ob drugi, imata približno enako število prebivalcev, a sta si zelo različni po vrsti poselitve in gospodarski usmerjenosti prebivalstva. MČ Hudinja je del mestnega območja, v KS Škofja vas pa so značilna urbanizirana podeželska naselja. Zanimalo naju je, če tudi te razlike vplivajo na krajevno identiteto oziroma istovetnost.

1.2. METODE DELA

Pri izdelavi raziskovalne naloge sva uporabili naslednje metode dela:

- Delo z literaturo
- Anketa
- Intervju

Delo z literaturo

Delo z literaturo je ena od osnovnih raziskovalnih metod. Na začetku raziskovanja sva obiskali Osrednjo knjižnico Celje, kjer sva iskali dela, povezana s krajevno identiteto prebivalcev. Ugotovili sva, da je literature o tem zelo malo. Edini, ki se je resno ukvarjal z vprašanjem krajevne identitete je bil profesor na Filozofski fakulteti v Ljubljani, dr. Marjan Klemenčič. Sam je proučeval krajevno identiteto prebivalcev gorenjskega podeželja, nekaj seminarjskih in diplomskih nalog o tej temi pa so napisali tudi njegovi študenti.

Nekaj literature sva našli tudi na internetu. Z njo sva si pomagali predvsem pri definiciji nekaterih pojmov, ki sva jih uporabili v nalogi. Prav tako nama je bila v pomoč spletna stran Mestne občine Celje, kjer sva dobili koristne podatke o obravnavani mestni četrti in krajevni skupnosti.

Anketa

Da bi raziskali odnos prebivalcev do domačega okolja, sva med njimi izvedli anketo. Meseca novembra in decembra sva anketirali 216 prebivalcev Mestne četrti Hudinja in 197 prebivalcev Krajevne skupnosti Škofja vas. Anketo sva izvedli tako, da sva prosili za pomoč učence naše šole, ki so ankete dali staršem in jih nato izpolnjene prinesli v šolo. Nato sva še sami na terenu krajanom razdelili več anket.

Ankete sva nato analizirali in rezultate predstavili v obliki tabel in grafikonov.

Intervju in terensko delo

Ker sva želeli dobiti tudi zanesljive informacije o delovanju Mestne četrti in Krajevne skupnosti, sva meseca januarja in februarja 2014 intervjuvali tajnico Mestne četrti Hudinja, gospo Dragico Pokelšek in gospo Ivanko Kunc, aktivno članico društva upokojencev Škofja vas.

Hkrati sva opravili tudi terensko delo po obeh območjih. Obiskali sva sedeža MČ in KS ter nekaterih društev v kraju. Hkrati sva tudi fotografirali pomembnejše objekte v obravnavanih območjih.

1.3. HIPOTEZE

Pred začetkom raziskovalnega dela sva postavili naslednje hipoteze:

1. Na podeželju so ljudje bolj povezani med sabo in bolj sodelujejo pri urejanju skupnih zadev kot v mestu.
2. Na podeželju je več ljudi aktivnih v društvih in krajevnih organizacijah.
3. V Mestni četrti Hudinja so prebivalci najbolj ponosni na športne objekte, v Krajevni skupnosti Škofja vas pa na društva v kraju.
4. V Mestni četrti Hudinja in Krajevni skupnosti Škofja vas je največja težava za večino ljudi prometna ureditev.
5. Starejši ljudje čutijo večjo povezanost in bolj sodelujejo s sokrajani kot mlajši.

2. TEORETIČNI DEL NALOGE

2.1. KAJ JE KRAJEVNA IDENTITETA?

Identiteta ali istovetnost ima lahko več pomenov. Najpogosteje govorimo o osebni identiteti, ki zajema vse tiste lastnosti posameznika, ki ga določajo kot osebo. Pomembna je tudi etična identiteta, ki predstavlja pripadnost določenemu narodu ter krajevna identiteta, ki predstavlja pripadnost oziroma povezanost posameznika z okoljem, v katerem živi.

Krajevna identiteta je v slovenski strokovni literaturi redko opisovan pojav. Ker gre za nekakšno prepletanje geografskega in sociološkega področja, so se z njo ukvarjali redki slovenski znanstveniki. Edini, ki je krajevno identiteto proučeval intenzivneje in bolj poglobljeno, je bil dr. Marijan M. Klemenčič, profesor geografije na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

V njegovi raziskavi z naslovom *Krajevna identiteta na primeru srednje in zgornje Gorenjske* pravi, da je krajevna identiteta »povezanost posameznika oziroma družbene skupnosti z neposrednim okoljem« (Klemenčič, M., 1995).

V istem delu piše, da »do občutka povezanosti pride po dolgotrajnejšem sožitju neke skupnosti z okoljem, v katerega družba vtisne svojo podobo. Ščasoma se vzpostavi nekakšno razmerje med pokrajino in družbo.« (Klemenčič, M., 1995).

Po mnenju Klemenčiča in tudi nekaterih njegovih študentov, ki so se ukvarjali z obravnavano problematiko, se krajevna identiteta kaže predvsem v medsebojni povezanosti prebivalcev, skupnih interesih, medsebojnem komuniciranju med prebivalci in skupnih problemih ter krajevnih posebnostih.

Po mnenju nekaterih sociologov, ki so se prav tako ukvarjali s to problematiko, je v zadnjih desetletjih prišlo do precejšnjih sprememb v krajevni identiteti prebivalcev. Še posebej se to pozna v vaških naseljih, kjer je bila identiteta nekoč veliko močnejša, saj so morali biti vaščani med seboj bolj povezani. Z industrializacijo in razčlenjeno delitvijo dela pa je potreba po močni povezanosti postala veliko manjša. S tem pa tudi občutek krajevne identitete.

Tudi sami sva s pomočjo mentorja pred začetkom raziskovalnega dela navezali stik z gospodom Klemenčičem, ki nama je pomagal s številnimi koristnimi nasveti, za kar se mu na tem mestu tudi zahvaljujema.

2.2. ORIS MESTNE ČETRTE HUDINJA IN KRAJEVNE SKUPNOSTI ŠKOFJA VAS

Mestna četrt Hudinja je dobila ime po reki Hudinji, ki teče v njeni okolici. Je ena od desetih mestnih četrti v okviru MO Celje. Leži na skrajnem severu mestne občine in zajema 33 ulic. Velika je 200 ha in ima približno 2800 prebivalcev. Lega MČ Hudinja je prikazana na zemljevidu 1.

Hudinja je postala del Celja leta 1964. Leta 1959 je bila zgrajena OŠ Hudinja in v njeni bližini še vrtec. V obdobju po 2. svetovni vojni je Hudinja zaradi gradnje individualnih hiš in večstanovanjskih blokov dobila videz spalne naselja (Kaučič, M., 2011).

Večina prebivalcev prebiva v blokih, ki so bili zgrajeni v 60-ih in 70-ih letih 20. stoletja. Na severu prevladujejo enostanovanjske hiše, na območju Zgornje Hudinje pa se nekaj prebivalcev še ukvarja s kmetijstvom.

Na prelomu v novo tisočletje je na Hudinji zraslo več velikih nakupovalnih središč, na njenem južnem robu pa tudi dvorana Zlatorog in Arena Petrol.

MČ Hudinja ima svoj sedež ob Ulici Frankolovskih žrtev, tam pa je tudi sedež društva upokojencev, v bližini je trgovina Mercator, cvetličarna in pošta.

Fotografija 1: Blokovo naselje na Hudinji.

Krajevna skupnost Škofja vas se razteza na približno 700 ha in šteje dobrih 2300 prebivalcev. Leži severno od Celja v porečju reke Hudinje. Sestavlja jo 5 podeželskih naselij: Šmarjeta, Prekorje, Runtole, Škofja vas in Zadobrova. Ker ta naselja ležijo v bližini mesta, gre za tipična urbanizirana podeželska naselja. Največje med njimi je naselje Škofja vas, kjer je tudi središče krajevne skupnosti.

Fotografija 2: Naselje Škofja vas

V Krajevni skupnosti delujejo različna društva. Najstarejše je prostovoljno gasilsko društvo Škofja vas, prebivalci pa se družijo še v Kulturnem društvu Bratov Dobrotinšek, društvu upokojencev, športnem društvu, kinološkem društvu in ZBVNOB Škofja vas.

Krajevna skupnost praznuje tudi svoj krajevni praznik in sicer 1. septembra v spomin na leto 1891, ko je postala katastrska občina (http://sl.wikipedia.org/wiki/%0skofja_vas).

V Škofji vasi, ki je središče istoimenske krajevne skupnosti, je tudi pošta, kmetijska zadruga in gostilna. Med gospodarskimi objekti je najpomembnejši Etol.

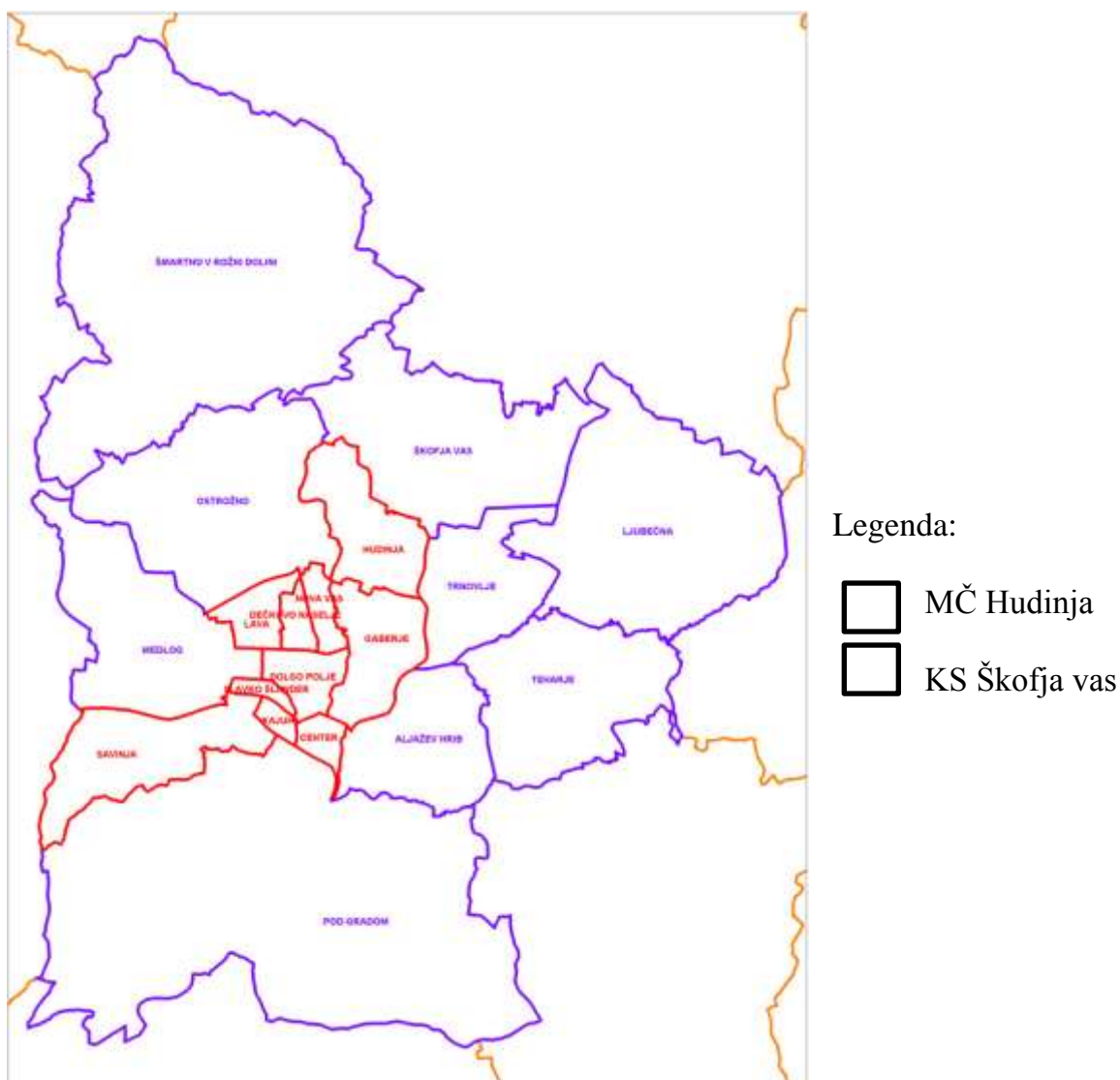
Fotografija 3: Sedež Krajevne skupnosti Škofja vas

Hudinja in Škofja vas ležita v severnem delu Mestne občine Celje. MČ Hudinja je najbolj severna od desetih mestnih četrti v Celju, KS Škofja vas pa leži na meji med Celjem in Občino Vojnik. To lahko vidimo tudi na karti 1.

Karta 1: Lega Mestne četrti Hudinja in Krajevne skupnosti Škofja vas v Mestni občini Celje

Vir zemljevida: http://www2.i-rose.si/moc.celje.si/uprava/slike/zemljevid_ksmcobrisiv.jpg

3. OSREDNJI DEL NALOGE

3.1. IZHODIŠČA ANKETIRANJA

V novembru in decembru 2013 sva anketirali skupno 413 prebivalcev, od tega 216 v Mestni četrti Hudinja in 197 v Krajevni skupnosti Škofja vas. Večji del anket so izpolnili starši in drugi sorodniki učencev naše šole, nekaj anket pa sva razdelili krajanom tudi na terenu. Z anketnim listom, ki je v prilogi raziskovalne naloge, sva želeli z nekaj vprašanji ugotoviti, kakšna je krajevna identiteta prebivalcev obeh območij.

Glede na to, da imata obe obravnavani območiji med 2000 in 3000 prebivalci (Mestna četrt Hudinja 2847 prebivalcev in Krajevna skupnost Škofja vas 2297 prebivalcev), sva v obeh anketirali približno 200 prebivalcev.

Tabela 1: Število in delež anketiranih prebivalcev v MČ Hudinja in KS Škofja vas

	Število prebivalcev	Število anket	%
MČ Hudinja	2847	216	7,5
KS Škofja vas	2297	197	8,5

Kljub temu, da sva se trudili v anketo vključiti krajanke različne starosti in spola in da je delež anketiranih razmeroma visok, pa takšen vzorec seveda ni v celoti v skladu z vsemi pravili statistične stroke. Lahko pa rečeva, da so rezultati anketiranja vseeno uporabni za namene raziskovalne naloge.

3.2. REZULTATI ANKETE

Pri analizi ankete sva najprej analizirali podatke o anketirancih, njihovem spolu, starosti in času priselitve. Ti podatki so prikazani v tabeli 2.

Tabela 2: Osnovni podatki o anketirancih

podatki o anketirancih	MČ HUDINJA		KS ŠKOFJA VAS	
	Število	%	Število	%
Vsi anketiranci	216	100	197	100
Moški	97	45	106	54
Ženske	119	55	91	46
Starost do 30 let	44	20	30	15
Starost 30-60 let	124	58	94	48
Starost nad 60 let	48	22	73	37
Tu živijo od rojstva	75	35	21	11
So se priselili	141	65	176	89

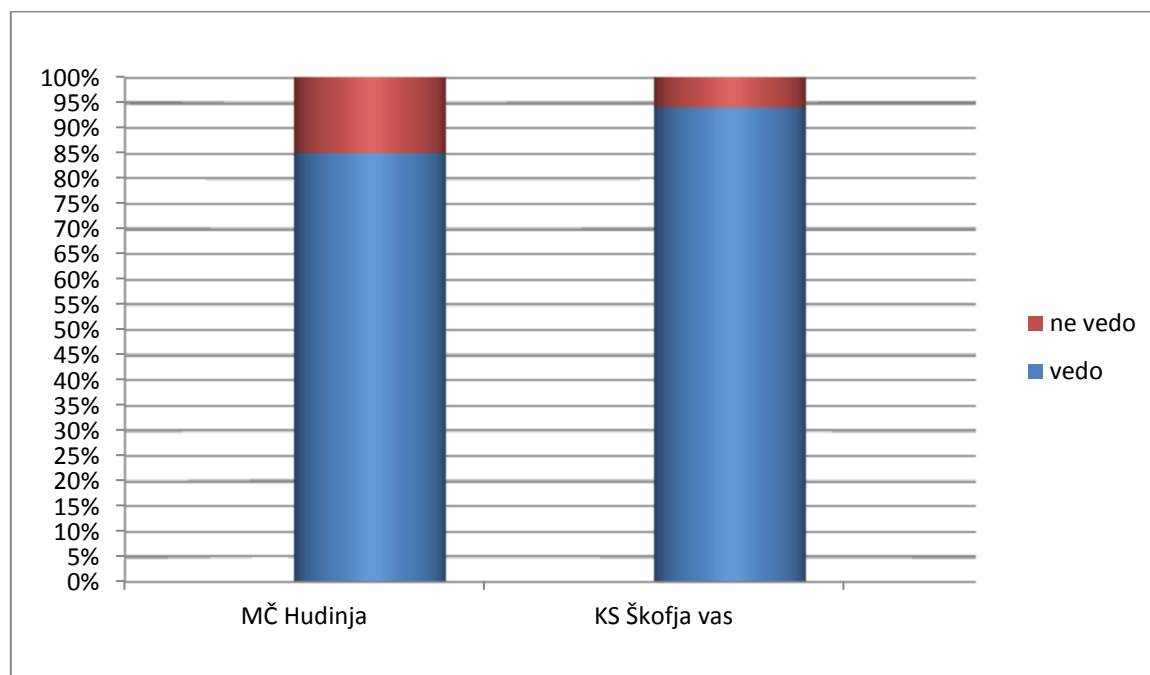
Kot je razvidno iz tabele, sva v obeh anketiranih območjih anketirali največ prebivalcev v starosti med tridesetim in šestdesetim letom. To je na nek način razumljivo, saj so velik del anket učenci razdelili svojim staršem, ki pripadajo tej starostni skupini. Zanimiv je tudi podatek o številu tistih, ki so se v obravnavani območji priselili naknadno. Ugotovili sva, da je takšnih precej več kot polovica. Še posebej je to izrazito v Škofji vasi, kjer je kar 89 % anketirancev napisalo, da so se sem priselili. To ni presenetljivo, saj vemo, da je to območje suburbanizacije. Sem so se v zadnjih dveh desetletjih ljudje množično priseljevali. Takšna sestava anketirancev verjetno tudi ima določen vpliv na rezultate najine raziskave o krajevni identiteti.

Ena od pomembnih prvin krajevne identitete je poznavanje svojega kraja. V anketi sva anketirance spraševali, ali vedo, kje je sedež njihove Mestne četrti oziroma Krajevne skupnosti. Njihovih trditev seveda nisva mogli preveriti, a verjameva, da so napisali tako, kot je v resnici. Odgovori na to vprašanje so predstavljeni v tabeli 3 in grafikonu 1.

Tabela 3: Poznavanje sedeža Mestne četrti oziroma Krajevne skupnosti

	MČ HUDINJA		KS ŠKOFJA VAS	
	število	%	število	%
Vedo, kje je sedež MČ/KS	183	85	186	94
Ne vedo, kje je sedež MČ/KS	33	15	11	6

Grafikon 1: Poznavanje sedeža Mestne četrti oziroma Krajevne skupnosti

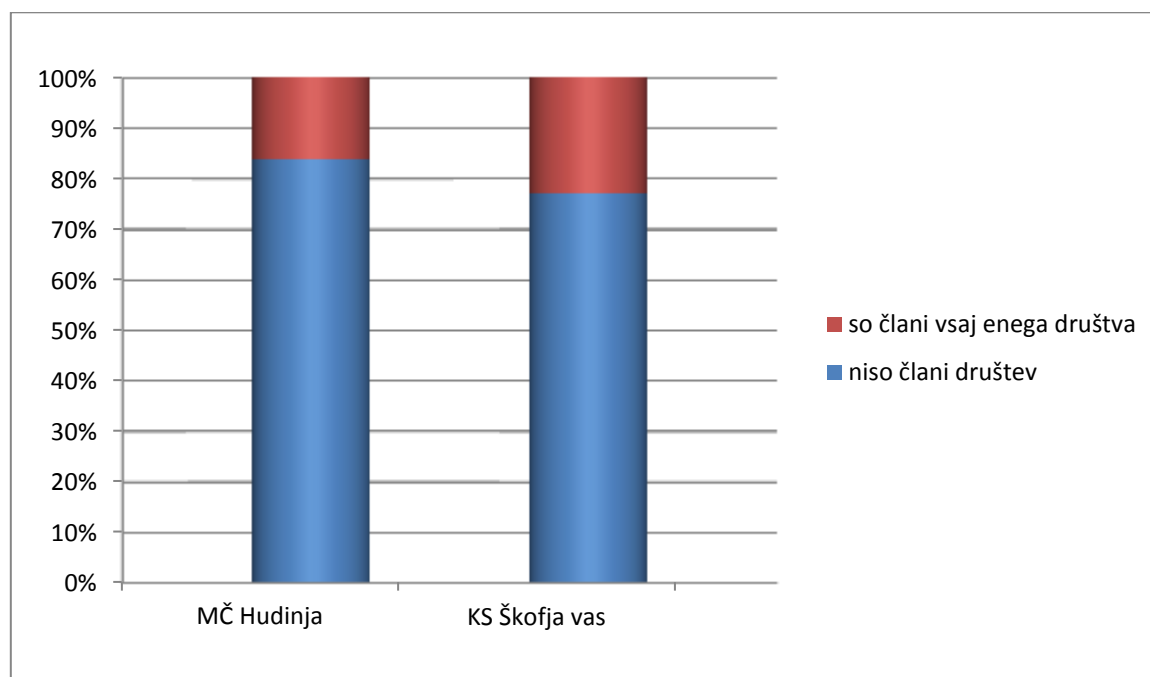
Vidimo lahko, da večina prebivalcev ve, kje je sedež njihove mestne četrti oziroma krajevne skupnosti. V Škofji vasi je ta odstotek precej višji kot v MČ Hudinja. To je razumljivo, saj je Škofja vas manjši kraj, v katerem ni veliko uradov.

Zanimalo naju je tudi, ali so prebivalci obeh območij aktivni v katerem od društev, ki delujejo v mestni četrti oziroma krajevni skupnosti. Seveda naju je tudi zanimalo, v katerih društvih so dejavni. Ti podatki so v spodnji tabeli in grafikonu.

Tabela 4: Članstvo v društvih v Mestni četrti/Krajevni skupnosti

	MČ HUDINJA		KS ŠKOFJA VAS	
	število	%	število	%
Niso člani nobenega društva	181	84	151	77
So člani vsaj enega društva	35	16	46	23
Člani društva upokojencev	13	6	31	16
Člani gasilskega društva	0	0	15	8
Člani drugih društev	22	10	0	0

Grafikon 2: Članstvo v društvih v Mestni četrti/Krajevni skupnosti

Kot vidimo, je delež tistih, ki so člani vsaj enega društva v svojem kraju v Krajevni skupnosti Škofja vas precej višji. V Škofji vasi je 16 anketirancev članov društva upokojencev, 8 pa je članov PGD Škofja vas. V MČ Hudinja je 13 anketirancev članov društva upokojencev, 22 pa je članov drugih društev (Klub Modrosti, Rdeči križ, Zveza borcev ipd).

Fotografija 4: Sedež nekaterih društev v MČ Hudinja.

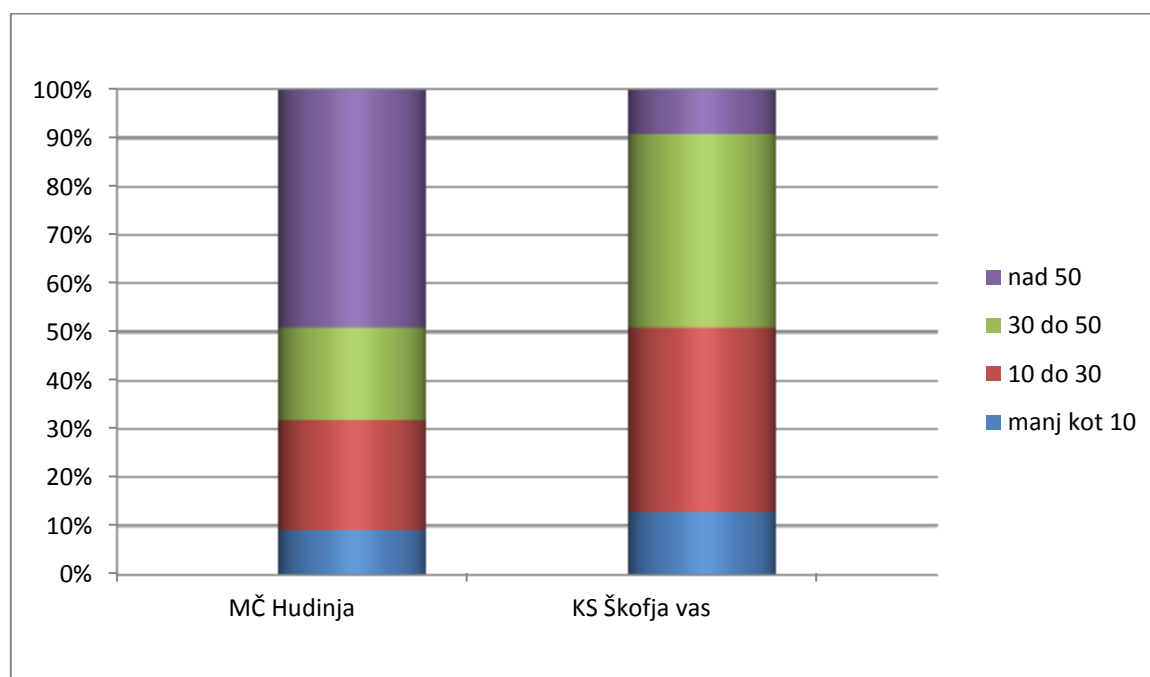
Na osnovi prvih dveh grafikonov lahko ugotovimo, da je v Škofji vasi delež ljudi, ki poznajo in sodelujejo v svoji lokalni skupnosti nekoliko višji. **To dejstvo pa tudi potrjuje najino drugo hipotezo.**

Ena od prvin krajevne identitete je tudi povezanost med občani oziroma vsaj poznavanje svojih sosedov. Zato sva vsem anketirancem postavili vprašanje, koliko oseb v mestni četrti oz. krajevni skupnosti osebno poznajo. Pri tem sva jih posebej opozorili, da ne upoštevajo svojih družinskih članov. Seveda pri tem vprašanju ne gre za to, da bi ljudje do številke natančno vedeli, koliko ljudi poznajo. Gre pa za neko približno oceno. Zato sva njihove odgovore rangirali v 4 skupine, ki so prikazane v spodnji tabeli in grafikonu.

Tabela 5: Število oseb v vaši MČ/KS, ki jih osebno poznate

	MČ HUDINJA		KS ŠKOFJA VAS	
Manj kot 10	19	9	25	13
10-30	49	23	75	38
30-50	42	19	78	40
nad 50	106	49	19	9
skupaj	216	100	197	100

Grafikon 3: Število oseb v vaši MČ/KS, ki jih osebno poznate

Rezultati so zanimivi, saj lahko vidimo, da v MČ Hudinja ljudje v povprečju poznajo več oseb. Kar 49 % vseh anketirancev je izjavila, da pozna več kot 50 sokrajanov, kar se nama zdi zelo visoka številka. Ta rezultat verjetno kaže na to, da ljudje živijo v blokiih, kjer se družijo s sosedi. Prav tako se poznajo starši učencev, ki hodijo skupaj v vrtec, šolo ipd. Za krajevno identiteto prav gotovo dober podatek.

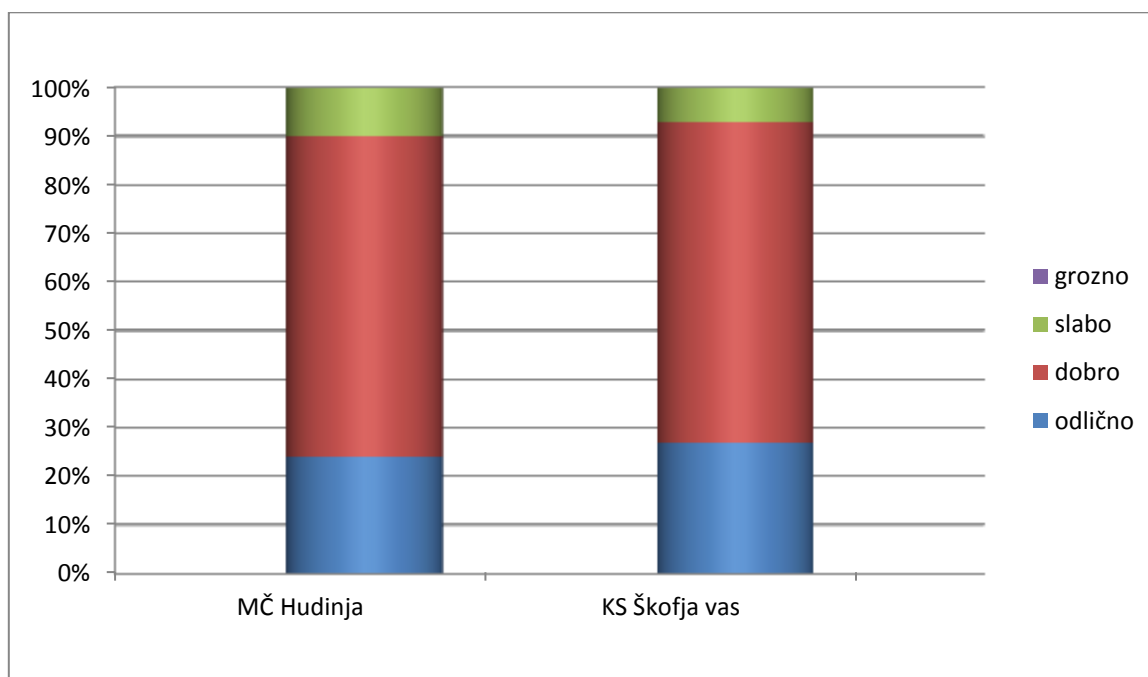
V krajevni skupnosti Škofja vas pa ljudje v povprečju poznajo manjše število sokrajanov. Večina anketirancev (78 %) pozna od 10 do 50 sokrajanov. Takšnih, ki bi jih poznali več kot 50, je zelo malo (9 %). Takšen rezultat je pričakovan, saj na podeželju ljudje ne živijo v blokiih, pa tudi hiše so razporejene po večjem prostoru.

Še pomembnejši pokazatelj od števila znancev je zagotovo počutje ljudi v svojem kraju. Anketirancem sva postavili zelo enostavno vprašanje: »Kako se počutite v svojem kraju?« Odgovori so prikazani v spodnji tabeli in grafikonu.

Tabela 6: Počutje anketirancev v svoji MČ/KS

	MČ HUDINJA		KS ŠKOFJA VAS	
	Število	%	Število	%
Počutim se odlično	51	24	54	27
Počutim se dobro	142	66	131	66
Počutim se slabo	23	10	12	7
Počutim se grozno	0	0	0	0
skupaj	216	100	197	100

Grafikon 4: Počutje anketirancev v svoji MČ/KS

Dober znak je, da se niti en anketiranec v svojem kraju ne počuti grozno. V obeh obravnavanih območjih se dve tretjini anketirancev počutita dobro. Dobra petina se počuti odlično, desetina pa slabo. Zanimivo je, da med obema območjema ni opaznejših razlik.

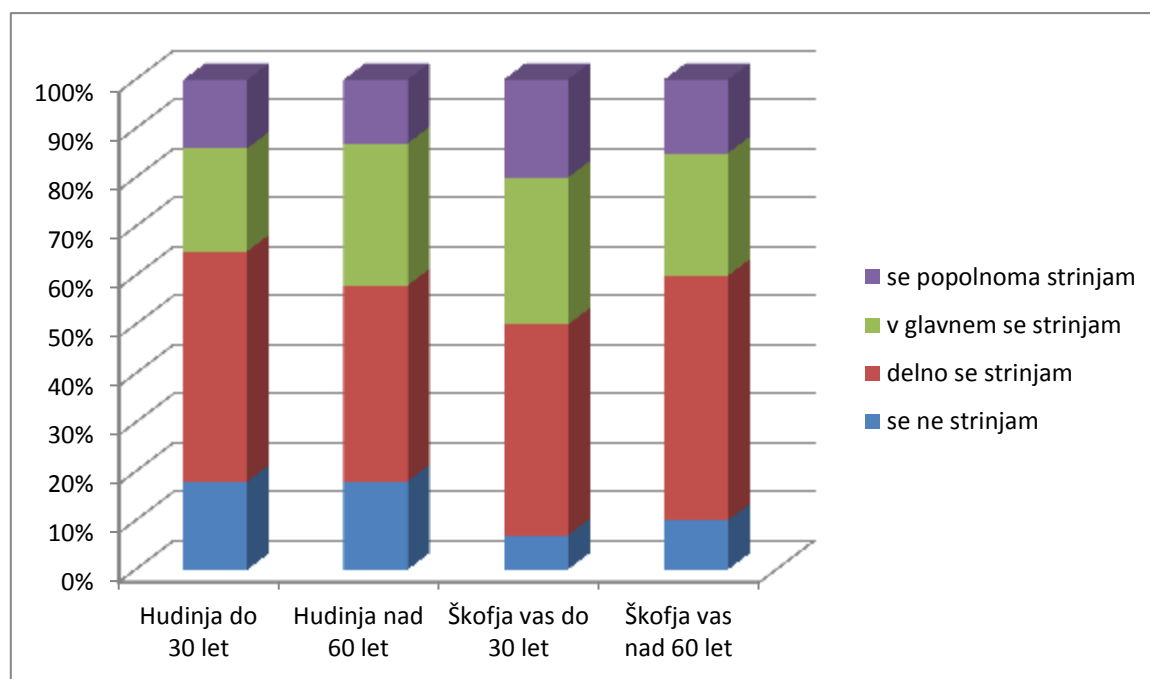
Pomemben pokazatelj krajevne identitete prebivalcev je povezanost med sokrajanji in njihovo sodelovanje pri urejanju skupnih zadev. V anketi sva anketirance pozvali, da se opredelijo do treh trditvev, ki govorijo o tem. Pri prvi trditvi sva jih vprašali, v kolikšni meri imajo občutek, da so s sokrajanji dobro povezani. Ker so naju pri tem vprašanju zanimale razlike med mlajšo in starejšo generacijo, sva pri analizi posebej primerjali anketirance mlajše od 30 let in tiste, ki so starejši od 60 let.

Odgovori anketirancev so prikazani v spodnjih treh tabelah.

Tabela 7: Ocena trditve: »Prebivalci naše MČ/KS smo dobro povezani.«

	MČ HUDINJA				KS ŠKOFJA VAS			
	Število		%		Število		%	
	Starost do 30 let	Starost nad 60 let	Starost do 30 let	Starost nad 60 let	Starost do 30 let	Starost nad 60 let	Starost do 30 let	Starost nad 60 let
Se ne strinjam.	8	9	18	18	2	7	7	10
Delno se strinjam.	21	19	47	40	13	37	43	50
V glavnem se strinjam.	9	14	21	29	9	18	30	25
Se popolnoma strinjam.	6	6	14	13	6	11	20	15
Skupaj	44	48	100	100	30	73	100	100

Grafikon 5: Ocena trditve: »Prebivalci naše MČ/KS smo dobro povezani.«

Kot lahko vidimo iz grafikona, je v KS Škofja vas večji delež krajanov odgovoril, da so v njihovem okolju dobro povezani. S to trditvijo se je v celoti strinjalo 20 % mlajših od 30 let in 15 % starejših od 60 let v Škofji vasi. V MČ Hudinja so ti odstotki nekoliko nižji in sicer 14 % med mlajšimi od 30 let in 13 % med starejšimi od 60 let. Prav nasprotno pa je bilo takšnih, ki se s to trditvijo v celoti ne strinjajo več na Hudinji (18 % v obeh starostnih kategorijah) kot v Škofji vasi (7 % med mlajšimi od 30 let in 10 % med starejšimi od 60 let).

Lahko bi rekli, da ni opaznejših razlik med starostnima skupinama. Nekoliko naju je presenetil le rezultat, da je med tistimi, ki se jim zdi, da so dobro povezani več mlajših kot starejših prebivalcev.

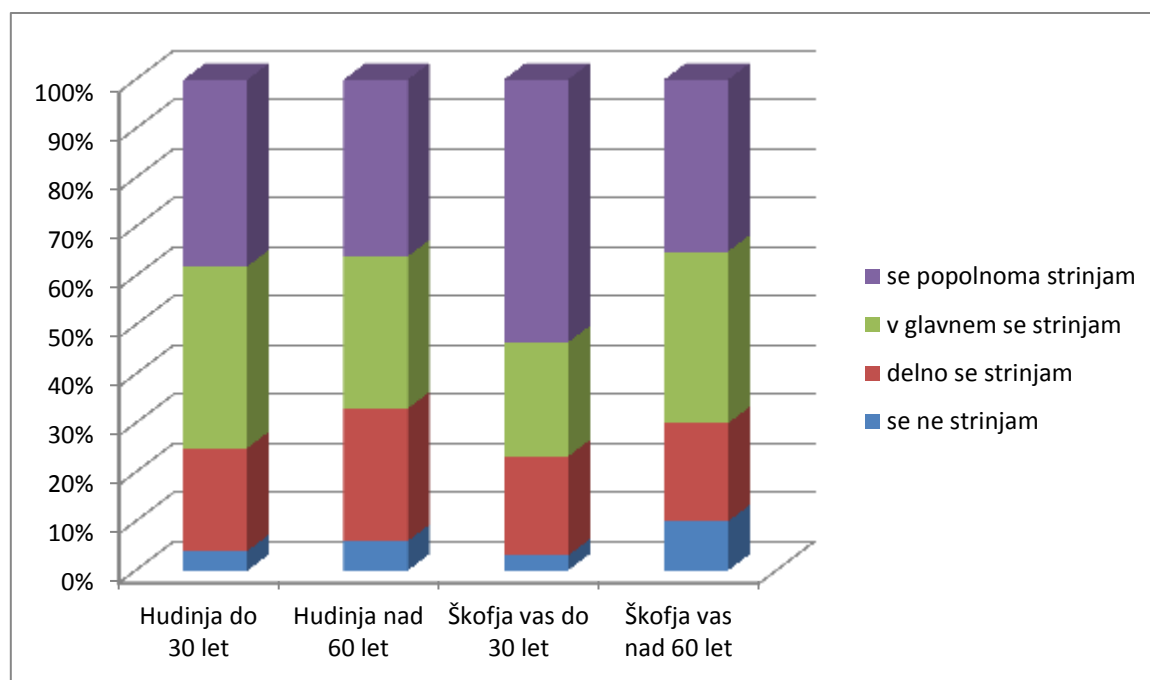

Zanimalo naju je tudi, kako prebivalci primerjajo povezanost med krajani nekoč in danes.

Tabela 8: Ocena trditve: »Povezanost med prebivalci je bila v preteklosti večja.«

	MČ HUDINJA				KS ŠKOFJA VAS			
	Število		%		Število		%	
	Starost do 30 let	Starost nad 60 let	Starost do 30 let	Starost nad 60 let	Starost do 30 let	Starost nad 60 let	Starost do 30 let	Starost nad 60 let
Se ne strinjam.	2	3	4	6	1	8	3	10
Delno se strinjam.	9	13	21	27	6	15	20	20
V glavnem se strinjam.	16	15	37	31	7	25	23	35
Se popolnoma strinjam.	17	17	38	36	16	25	53	35
Skupaj	44	48	100	100	30	73	100	100

Grafikon 6: Ocena trditve: »Povezanost med prebivalci je bila v preteklosti večja.«

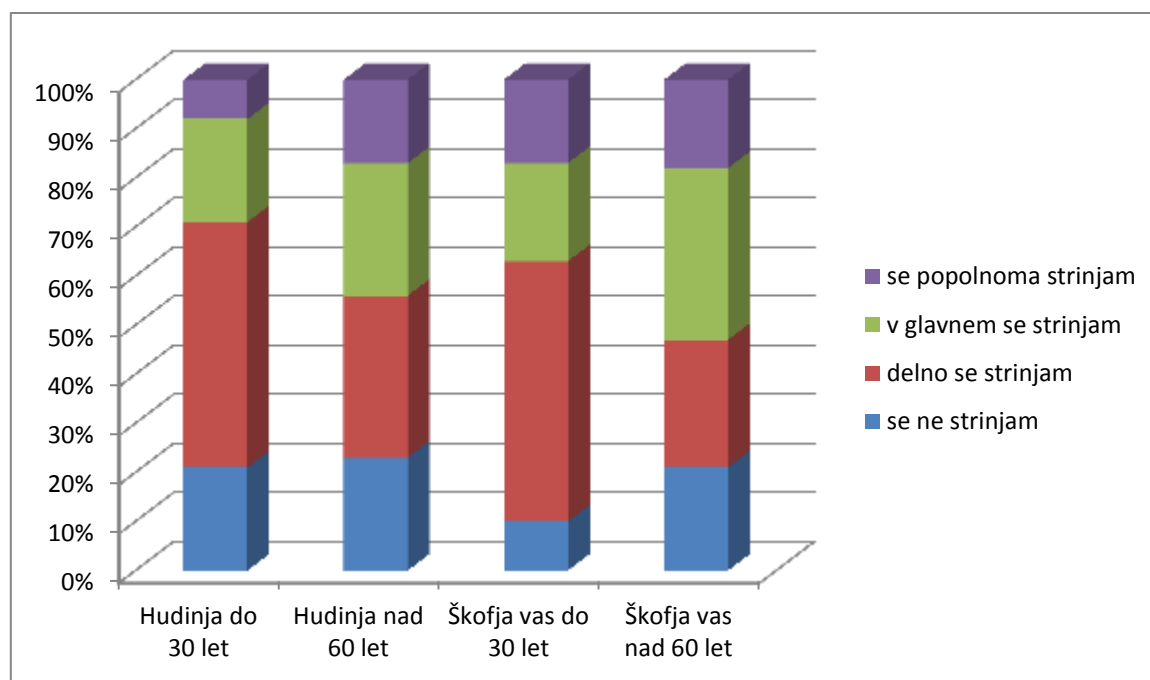
Rezultati kažejo, da sva imeli prav, ko sva predvidevali, da so bili ljudje v preteklosti bolj povezani. S to trditvijo se je v celoti strinjalo največ prebivalcev. Še posebej izstopa rezultat pri mlajših od 30 let v Škofji vasi, kjer kar 53 % vprašanih meni, da je ta trditev popolnoma pravilna. V MČ Hudinja med starostnima skupinama ni bilo opaznejših razlik, v KS Škofja vas pa se z zgornjo trditvijo bolj strinjajo mlajši kot starejši prebivalci.

Pri zadnji trditvi naju je zanimalo, kako prebivalci ocenjujejo sodelovanje pri urejanju skupnih zadev. To se nama je zdela namreč ena od pomembnih prvin krajevne identitete. Rezultati so v tabeli 9 in grafikonu 7.

Tabela 9: Ocena trditve: »Prebivalci naše MČ/KS sodelujemo pri urejanju skupnih zadev.«

	MČ HUDINJA				KS ŠKOFJA VAS			
	Število		%		Število		%	
	Starost do 30 let	Starost nad 60 let	Starost do 30 let	Starost nad 60 let	Starost do 30 let	Starost nad 60 let	Starost do 30 let	Starost nad 60 let
Se ne strinjam.	9	11	21	23	3	15	10	21
Delno se strinjam.	22	16	50	33	16	19	53	26
V glavnem se strinjam.	9	13	21	27	6	16	20	35
Se popolnoma strinjam.	4	8	8	17	5	13	17	18
Skupaj	44	48	100	100	30	73	100	100

Grafikon 7: Ocena trditve: »Prebivalci naše MČ/KS sodelujemo pri urejanju skupnih zadev.«

Občutek skupnega sodelovanja je v KS Škofja vas nekoliko bolj izražen kot v MČ Hudinja, kar sva tudi pričakovali. V Škofji vasi se je z zgornjo trditvijo v celoti strinjalo 17 % mlajših od 30 let in 18 % starejših od 60 let, na Hudinji pa 8 % mlajših od 30 let in 17 % starejših od 60 let. Spet je zanimivo, da se s to trditvijo v celoti ne strinja več starejših kot mlajših prebivalcev.

Na osnovi vseh treh trditvev lahko ugotoviva, da zelo velikih razlik med starostnimi skupinama pa tudi med teritorialnima enotama ni opaziti. Vseeno pa lahko rečeva, da so ljudje na podeželju v nekoliko večji meri izrazili občutek povezanosti in sodelovanja kot v mestu. Predvidevamo lahko, da bi bile te razlike v preteklosti večje, a zaradi urbanizacije

podeželja in izginjanja vaškega načina življenja v Škofji vasi so razlike v medsebojni povezanosti skoraj izginile. **Prvo hipotezo sicer lahko potrdiva**, a s pripombo, da so razlike med Hudinjo in Škofjo vasjo zelo majhne.

Predvidevali sva, da bodo rezultati pokazali precejšnje razlike med starejšimi in mlajšimi krajanji. Rezultat pa kaže, da tega ne moreva dokazati. Prav nasprotno od najinich pričakovanj se je pokazalo, da imajo mlajši prebivalci, ki so sodelovali v anketi celo boljši občutek povezanosti s sokrajanji kot starejši. **Najino peto hipotezo sva zato ovrgli**.

Pomemben element pripadnosti neki teritorialni enoti je tudi občutek ponosa na določene pridobitve v kraju. Pogosto prav stvari, dogodki, zgradbe, prireditve... na katere so krajanji ponosni, pomembno vplivajo na identiteto nekega kraja. Zato sva v anketi anketirance vprašali, na kaj so v njihovi MČ/KS najbolj ponosni. Seveda sva na to vprašanje dobili množico različnih odgovorov. Zato pri analizi navajava le tiste, ki so se pojavili največkrat (vsaj 5-krat).

V MČ Hudinja je daleč največ anketirancev zapisalo, da so najbolj ponosni na OŠ Hudinja (83 anketirancev), nov vrtec (21 anketirancev), športno dvorano Zlatorog (17 anketirancev), Don Boskov center (14 anketirancev) in nogometni stadion (7 anketirancev). Vidimo lahko, da so krajanji MČ Hudinja ponosni predvsem na stavbe oziroma ustanove. Med vsemi anketiranci je bilo 32 takšnih, ki niso v svojem kraju našli ničesar, na kar bi lahko bili ponosni.

V KS Škofja vas je večina anketirancev ponosna na gasilski dom oziroma gasilce (105 anketirancev). 36 anketirancev je ponosnih na konjeniški klub, 6 na gostilno Medved, 5 pa na tovarno Etol. Kar 56 pa je takšnih, ki niso ponosni na nič v svojem kraju.

Na osnovi teh rezultatov lahko **delno potrdiva najino tretjo hipotezo**. Pravilno sva predvidevali, da bodo krajanji KS Škofja vas najbolj ponosni na društva, ki v kraju delujejo. Posebej gasilci so organizacija, ki pogosto poveže krajanje med sabo. Pri MČ Hudinja pa sva predvidevali, da bodo ljudje najbolj ponosni na športne objekte. Izkazalo pa se je, da jim več pomenita osnovna šola in vrtec, ki sta v kraju.

Tudi težave, ki jih krajanji v svojem kraju občutijo, lahko pomenijo nekakšno vez med krajanji in krepijo občutek pripadnosti kraju. V MČ Hudinja je največja težava neurejen promet, pomanjkanje parkirišč, premalo kolesarskih stez in prehodov za pešce. Eno od naštetih težav, povezanih s prometom je napisalo kar 48 anketirancev. Na drugem mestu je vrtec oziroma trenutna odsotnost le-tega. To težavo je izpostavilo 22 krajanov. Za 13 anketirancev je največja težava v kraju droga, za 5 pa bližina avtoceste in onesnaženost zraka oziroma okolja. Zanimivo je, da kar 65 krajanov v svojem kraju ni našlo nobene težave. To lahko po eni strani pomeni, da se v kraju počutijo zelo dobro ali pa se jim o tem sploh ni dalo razmišljati.

V KS Škofja vas pa so glede težav krajanji zelo enotni. Za veliko večino je največja težava v kraju prometna neurejenost oziroma dejstvo, da med Škofjo vasjo in Celjem ni pločnika. To težavo je zapisalo kar 171 anketirancev oziroma 87 %. 16 krajanov pa v Škofji vasi najbolj pogreša javno razsvetljavo. Na osnovi tega lahko **v celoti potrdiva najino četrto hipotezo**, saj sva predvidevali, da bo promet največja težava v obeh območjih.

3.3. INTERVJU IN TERENSKO DELO

Da najina naloga ne bi bila napisana samo na osnovi ankete, sva želeli obe območji tudi obiskati, narediti kakšno fotografijo in narediti kakšen intervju z domačini. Prav tako sva na terenu prebivalcem razdelili še nekaj anketnih listov, ki sva jih nato analizirali.

V ponedeljek, 3.2.2014 sva obiskali gospo Ivanko Kunc iz Škofje vasi, ki se redno udeležuje srečanj društva upokojencev ter pri njih tudi pomaga. Zanimalo naju je, koliko ljudi se dogodkov oz. izletov udeležuje, kakšno je njeno mnenje o povezanosti starejših krajanov in kako dolgo je že ona sama članica.

Avtorici: Kako dolgo ste že članica društva in pri čem pomagate?

Gospa Kunc: Članica sem že približno 15 let in v teh letih se je spremenilo dosti stvari. Na začetku sem se dogodkov le udeleževala, sedaj pa pri njih pomagam (npr. odnesem vabila upokojencem na dom, ob praznikih odidem v imenu celotnega društva h starejšim krajanom, ki se zaradi zdravstvenih razlogov ne morejo udeleževati srečanj ter jim voščim...).

Avtorici: Približno koliko upokojencev se redno udeležuje srečanj po vašem mnenju?

Gospa Kunc: Ker smo že starejši, bi rekla, da se jih redno udeležuje zelo malo, saj jih ima veliko v teh letih že kar dosti zdravstvenih težav, prav tako pa v Škofji vasi ni urejenega pločnika in se zato upokojenci ne moremo sami sprehoditi do gostilne Medved, kjer se po navadi zbiramo. Po mojem mnenju se jih redno udeležuje od 10 do 20 krajanov.

Avtorici: Po mojem mnenju ste starejši krajanji bolj povezani med seboj kot mlajši. Se strinjate s tem? Zakaj?

Gospa Kunc: S tem bi se zagotovo strinjala, saj upokojenci večino našega časa preživimo v kraju, kjer smo doma - v tem primeru v Krajevni skupnosti Škofja vas. Po drugi strani pa so mlajši veliko manj povezani, saj so v tej starosti veliko zdoma (šola, dejavnosti...). Današnja mladina si išče družbo v krajih, ki so bližje mestu.

Avtorici: Hvala za vaš čas in odgovore.

V torek, 4.3.2014 sva na sedežu MČ Hudinja obiskali tajnico mestne četrti, gospo Dragico Pokelšek in ji zastavili nekaj vprašanj v zvezi s delovanjem mestne četrti.

Avtorici: Katera društva delujejo v sklopu MC Hudinja?

Gospa Pokelšek: Klub Modrosti, Društvo upokojencev, Rdeči križ, Zveza borcev...

Avtorici: Ali se v društvih srečujete le prebivalci MC Hudinja ali tudi prebivalci drugih MČ ali KS?

Gospa Pokelšek: Ne, v društva se lahko včlanijo tudi prebivalci od drugod.

Avtorici: Kaj počnete ob srečanjih?

Gospa Pokelšek: Družimo se ob igranju raznih iger (šah, karte...), ukvarjanje z različnimi športnimi dejavnostmi kot so streljanje ter rusko balinišče.

Avtorici: Ali se v društvih srečujete samo starejši krajan ali se kdaj pridružijo tudi mlajši?

Gospa Pokelšek: Večinoma se srečanj udeležujejo le starejši krajan, izjema je medgeneracijsko srečanje, katerega se udeležijo otroci iz vrtca, osnovne ter srednje šole, upokojenci ter krajan nad 90 letom starosti.

Avtorici: Se vam zdi, da so bili krajan nekoč bolj povezani med seboj kot danes?

Gospa Pokelšek: Da, včasih je na srečanja prihajalo več ljudi, zato smo imeli tudi več delavnic ob različnih praznikih in drugih priložnostih.

Oba intervjuja sta nama potrdila tisto, kar sva ugotovili že iz ankete. Včasih so bili ljudje bolj povezani med seboj kot danes, pogosteje so se družili in bolj so sodelovali pri urejanju skupnih zadev.

4. ZAKLJUČEK

Krajevna identiteta prebivalcev nekega kraja ali pokrajine se kaže na zelo različnih nivojih. V prvi vrsti gre za počutje v domačem kraju, za vključevanje v krajevne organizacije, sodelovanje pri organizaciji krajevnih prireditev in občutek pripadnosti kraju in sokrajanom. Identiteta pa se kaže tudi v odnosih med krajanami samimi ter pri identifikaciji skupnih krajevnih problemov ter uspehov.

Krajevna identiteta je odvisna od številnih dejavnikov: velikosti in lege kraja, vrste poselitve, tradicije, števila priseljenega prebivalstva, starostne sestave prebivalstva ter predvsem od aktivnosti samih krajanov.

V najini nalogi sva primerjali krajevno identiteto prebivalcev dveh območij: Mestne četrti Hudinja in Krajevne skupnosti Škofja vas. Obe območji ležita na severnem robu Mestne občine Celje in imata približno enako število prebivalcev. Kljub temu, da gre pri Hudinji za mestno območje, pri Škofji vasi pa za podeželsko, pa je potrebno posebej poudariti, da Škofja vas nima več veliko skupnega s tradicionalno vaško identiteto. V preteklih desetletjih je bila Škofja vas namreč podvržena močni urbanizaciji in ima danes zato več značilnosti urbanega kot ruralnega območja. Vse to je zagotovo vplivalo tudi na identiteto prebivalcev.

Prav zgoraj omenjeno dejstvo je po najinem mnenju tudi glavni razlog za razmeroma majhne razlike v krajevni identiteti obeh obravnavanih območij. Ugotovili sva, da krajanami Škofje vasi sicer res v večji meri sodelujejo v krajevnih organizacijah in društvih ter bolje poznajo delovanje svoje lokalne skupnosti, a razlike v primerjavi s Hudinjo niso velike. Po drugi strani pa sva ugotovili, da krajanami Hudinje osebno poznajo precej več svojih sokrajanov, kar je morda posledica gostejše poselitve na Hudinji ali pa velikega števila priseljencev v Škofji vasi.

Pomemben pokazatelj krajevne identitete je tudi skupen občutek ponosa na krajevne znamenitosti in skupna identifikacija lokalnih problemov. V analizi sva ugotovili, da je prav to področje tisto, kjer lahko govorimo o velikem občutku skupne identitete, saj je velik del prebivalcev obeh območij izpostavil skupne težave in pridobitve. Prebivalci Mestne četrti Hudinja so najbolj ponosni na šolo in vrtec v njihovem kraju. Zanimivo se nama zdi, da so ljudje izpostavili vrtec, ki je prav sedaj v gradnji, kar kaže na to, kako velik pomen imajo takšne ustanove za ljudi, ki v kraju živijo. V Škofji vasi pa je ogromna večina krajanov najbolj ponosna na svoje gasilsko društvo.

Po drugi strani pa prebivalci obeh območij izpostavljajo prometne težave. Če prebivalcem Hudinje težavo predstavlja pomanjkanje parkirišč ter prometna gneča, pa je skoraj 90% anketirancev iz Škofje vasi kot največjo težavo izpostavilo pomanjkanje pločnika, ki bi povezal Škofjo vas z mestom.

Občutek sodelovanja s sokrajanami in tesne povezanosti s skupnostjo je zelo pomemben element krajevne identitete. V najini raziskavi se je pokazalo, da so razlike med obema obravnavanima enotama majhne. Še vedno sicer velja, da so ljudje v Škofji vasi bolj povezani med sabo kot na Hudinji in da večkrat sodelujejo pri skupnih projektih, a je ta razlika precej majhna. Čeprav tega ne moreva dokazati, pa sva prepričani, da so se te razlike v zadnjih desetletjih zmanjšale prav zaradi urbanizacije podeželskih naselij v Škofji vasi.

Na koncu lahko ugotovimo, da so razlike v krajevni identiteti prebivalcev med obema obravnavanima območjema opazne, a verjetno niso tako velike kot bi bile še pred desetletji. Urbanizacija podeželskih naselij na obrobju Celja je namreč povzročila precejšen razkroj tradicionalne vaške skupnosti in identitete. Prebivalci, ki danes živijo v Škofji vasi sicer še vedno imajo neko skupno identiteto, a ima ta bolj značilnosti urbanega kot ruralnega.

5. SEZNAM TABEL, GRAFIKONOV, FOTOGRAFIJ IN KART

Seznam tabel:

		Stran:
Tabela 1:	Število in delež anketiranih prebivalcev v MČ Hudinja in KS Škofja vas	10
Tabela 2:	Osnovni podatki o anketiranih	10
Tabela 3:	Poznavanje sedeža Mestne četrti oziroma Krajevne skupnosti	11
Tabela 4:	Članstvo v društvih v Mestni četrti/Krajevni skupnosti	12
Tabela 5:	Število oseb v vaši MČ/KS, ki jih osebno poznate	14
Tabela 6:	Počutje anketirancev v svoji MČ/KS	15
Tabela 7:	Ocena trditve: »Prebivalci naše MČ/KS smo dobro povezani.«	16
Tabela 8:	Ocena trditve: »Povezanost med prebivalci je bila v preteklosti večja.«	17
Tabela 9:	Ocena trditve: »Prebivalci naše MČ/KS sodelujemo pri urejanju skupnih zadev.«	18

Seznam grafikonov:

		Stran:
Grafikon 1:	Poznavanje sedeža Mestne četrti oziroma Krajevne skupnosti	11
Grafikon 2:	Članstvo v društvih v Mestni četrti/Krajevni skupnosti	12
Grafikon 3:	Število oseb v vaši MČ/KS, ki jih osebno poznate	14
Grafikon 4:	Počutje anketirancev v svoji MČ/KS	15
Grafikon 5:	Ocena trditve: »Prebivalci naše MČ/KS smo dobro povezani.«	16
Grafikon 6:	Ocena trditve: »Povezanost med prebivalci je bila v preteklosti večja.«	17
Grafikon 7:	Ocena trditve: »Prebivalci naše MČ/KS sodelujemo pri urejanju skupnih zadev.«	18

Seznam fotografij:

		Stran:
Fotografija 1:	Blokovsko naselje na Hudinji	7
Fotografija 2:	Naselje Škofja vas	8
Fotografija 3:	Sedež Krajevne skupnosti Škofja vas	8
Fotografija 4:	Sedež nekaterih društev v MČ Hudinja	13

Avtorici fotografij: Karin Krajšek in Laura Gloria Praterner

Seznam kart:

		Stran:
Karta 1:	Lega Mestne četrti Hudinja in Krajevne skupnosti Škofja vas v Mestni občini Celje	9

6. VIRI IN LITERATURA

http://sl.wikipedia.org/wiki/%C5%A0kofja_vas (dostopno 10.1.2014).

http://www2.i-rose.si/moc.celje.si/uprava/slike/zemljevid_ksmcobrisiv.jpg (dostopno 15.1.2014) .

<http://sl.wikipedia.org/wiki/Identiteta> (dostopno 5.2.2014).

http://www2.i-rose.si/moc.celje.si/uprava/slike/zemljevid_ksmcobrisiv.jpg (dostopno 5.2.2014).

Kaučič Marija: Hudinja skozi čas: monografija Mestne četrti Hudinja, Celje, 2011.

Klemenčič Marijan: Krajevna identiteta na primeru srednje in zgornje Gorenjske. Dela-Oddelek za geografijo Filozofske fakultete v Ljubljani, številka 11. Ljubljana, 1995.

Malovrh Tanja: Krajevna identiteta v krajevni skupnosti Mavčiče. Seminarska naloga. Ljubljana, 2002.

7. PRILOGE**Priloga 1: ANKETNI LIST MČ HUDINJA**

Pozdravljeni! Sva učenci 9. razreda OŠ Hudinja in raziskujeva krajevno identiteto prebivalcev MČ Hudinja. Hvaležni vam bova, če si vzamete nekaj minut časa in odgovorite na spodnja vprašanja. Anketa je anonimna.

1. Podatki o anketirancu (obkrožite)1.1. **Spol:** M   Ž1.2. **Starost**   a) do 15 let   b) 15- 30 let   c) 30 -60 let   č) nad 60 let**1.3. Ali živite v MČ Hudinja že od rojstva ali ste se sem priselili?**

a) Tu živim od rojstva   b) Priselil sem se pred ____ leti

2. Pripadnost mestni četrti2.1. **Ali veste, kje je sedež mestne četrti Hudinja?**   DA   NE2.2. **Ali ste član katerega društva, organizacije, zveze..., ki deluje v okviru mestne četrti Hudinja?**   DA (napišite katere:

NE

2.3. **Približno koliko oseb, ki živijo v mestni četrti Hudinja, osebno poznate (izvzeti so vaši družinski člani).**

Osebno poznam _____ oseb iz MČ Hudinja.

2.4. **Na kaj (stavba, prireditev, oseba...) ste v vaši mestni četrti najbolj ponosni?**

Najbolj sem ponosen na: _____

2.5. **Kaj je po vašem mnenju največja težava oz. problem v mestni četrti Hudinja?**

Največja težava v naši mestni četrti je

_____

2.6. **Kako se počutite v mestni četrti Hudinja?**

ODLIČNO

DOBRO

SLABO

GROZNO

3. Pri naslednjih trditvah obkrožite, v kolikšni meri se z njimi strinjate.

trditev	SE NE STRINJAM	DELNO SE STRINJAM	V GLAVNEM SE STRINJAM	SE POPOLNOMA STRINJAM
Prebivalci MČ Hudinja smo dobro povezani.	1	2	3	4
Povezanost med prebivalci je bila v preteklosti večja.	1	2	3	4
Prebivalci MČ Hudinja sodelujemo pri urejanju skupnih zadev.	1	2	3	4

Hvala za vaše odgovore.

Priloga 2: ANKETNI LIST KS ŠKOFJA VAS

Pozdravljeni! Sva učenki 9. razreda OŠ Hudinja in raziskujeva krajevno identiteto prebivalcev KS Škofja vas. Hvaležni vam bova, če si vzamete nekaj minut časa in odgovorite na spodnja vprašanja. Anketa je anonimna.

1. Podatki o anketirancu (obkrožite)

- 1.1. **Spol:** M   Ž
- 1.2. **Starost**   a) do 15 let   b) 15- 30 let   c) 30 -60 let   č) nad 60 let
- 1.3. **Ali živite v KS Škofja vas že od rojstva ali ste se sem priselili?**
           b) Tu živim od rojstva   b) Priselil sem se pred ____ leti

2. Pripadnost mestni četrti

- 2.1. **Ali veste, kje je sedež mestne četrti Hudinja?**   DA   NE
- 2.2. **Ali ste član katerega društva, organizacije, zveze..., ki deluje v okviru krajevne skupnosti Škofja vas?**   DA (napišite katere:
           NE
- 2.3. **Približno koliko oseb, ki živijo v krajevni skupnosti Škofja vas, osebno poznate (izvzeti so vaši družinski člani).**
           Osebno poznam _____ oseb iz KS Škofja vas.
- 2.4. **Na kaj (stavba, prireditve, oseba...) ste v vaši krajevni skupnosti najbolj ponosni?**
           Najbolj sem ponosen na: _____
- 2.5. **Kaj je po vašem mnenju največja težava oz. problem v krajevni skupnosti Škofja vas?**
           Največja težava v naši mestni četrti je _____
- 2.6. **Kako se počutite v krajevni skupnosti Škofja vas?**
           ODLIČNO   DOBRO   SLABO   GROZNO

3. Pri naslednjih trditvah obkrožite, v kolikšni meri se z njimi strinjate.

trditev	SE STRINJAM	NE STRINJAM	DELNO SE STRINJAM	V GLAVNEM SE STRINJAM	SE POPOLNOMA STRINJAM
Prebivalci KS Škofja vas smo dobro povezani.	1	2	3	4	
Povezanost med prebivalci je bila v preteklosti večja.	1	2	3	4	
Prebivalci KS Škofja vas sodelujemo pri urejanju skupnih zadev.	1	2	3	4	

Hvala za vaše odgovore.